ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 1ης Οκτωβρίου 1997

σχετικά με τις ενισχύσεις που φέρεται ότι χορήγησε η Γαλλία στην SFMI-Chronopost

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό E(1997) 3146]

(Το κείμενο στη γαλλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(98/365/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

αφού κάλεσε τους ενδιαφερόμενους, σύμφωνα με τις διατάξεις των ανωτέρω άρθρων, να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, και λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

A. **Ιστορικό**

Στη Γαλλία οι ταχυδρομικές υπηρεσίες ταχείας διεκπεραίωσης είναι ανοιχτές χωρίς περιορισμό στον ανταγωνισμό, σε αντίθεση με τις συνήθεις ταχυδρομικές υπηρεσίες, που υπάγονται στο μονοπώλιο των γαλλικών ταχυδρομείων.

Τα γαλλικά ταχυδρομεία αποτελούσαν αναπόσπαστο μέρος της γαλλικής διοίκησης μέχρι το τέλος του 1990. Την 1η Ιανουαρίου 1991, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αριθ. 90-568 της 2ας Ιουλίου 1990, κατέστησαν αυτόνομο νομικό πρόσωπο του γαλλικού δημοσίου δικαίου, γεγονός που τους επιτρέπει να ασκούν, επιπλέον των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο δημόσιο τομέα, δραστηριότητες στους τομείς που είναι ανοιχτοί στον ανταγωνισμό.

Από το τέλος του 1985/αρχές του 1986, τα γαλλικά ταχυδρομεία ανέθεσαν τη διαχείριση των ταχυδρομικών υπηρεσιών τους ταχείας διεκπεραίωσης, των οποίων η εκμετάλλευση γινόταν μέχρι τότε με την επωνυμία Postadex, σε εταιρεία ιδιωτικού δικαίου που δημιουργήθηκε προς το σκοπό αυτόν με την επωνυμία Société française de messagerie internationale (SFMI). Το εταιρικό κεφάλαιο με το οποίο ιδρύθηκε η SFMI, ύψους 10 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, ανήκε στη Sofipost (κατά 66 %), εταιρεία χαρτοφυλακίου που ανήκει κατά 100 % στα γαλλικά ταχυδρομεία, και στην TAT Express (κατά 34 %), θυγατρική της αεροπορικής εταιρείας Transport aerien transrégional (TAT). Η SFMI παρείχε ταχυδρομικές υπηρεσίες ταχείας διεκπεραίωσης με την επωνυμία EMS/Chronopost.

Οι λεπτομέρειες εκμετάλλευσης και εμπορίας της ταχυδρομικής υπηρεσίας ταχείας διεκπεραίωσης προσδιορίστηκαν σε εγκύκλιο του Υπουργείου Ταχυδρομείων και Τηλεπικοινωνιών της 19ης Αυγούστου 1986. Στην εν λόγω εγκύκλιο διευκρινίζεται ότι η SFMI θα εκμεταλλεύεται την ανωτέρω υπηρεσία χρησιμοποιώντας κυρίως τα μέσα των γαλλικών ταχυδρομείων και, συμπληρωματικά, της TAT. Ειδικότερα, προβλέπεται ότι τα γαλλικά ταχυδρομεία πρέπει να παρέχουν στην SFMI τεχνικοοικονομική και εμπορική υποστήριξη. Οι συμβατικές σχέσεις μεταξύ των γαλλικών ταχυδρομείων και της SFMI-Chronopost διέπονται από συμβάσεις. Η πρώτη σύμβαση, που συνήφθη το 1986 και είχε εφαρμογή μέχρι το 1992, αντικαταστάθηκε από μια δεύτερη, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1993.

Η διάρθρωση της ταχυδρομικής υπηρεσίας ταχείας διεκπεραίωσης τροποποιήθηκε το 1992. Η Sofipost και η TAT ίδρυσαν μια νέα εταιρεία, την Chronopost SA (Chronopost), τα ποσοστά συμμετοχής τους στην οποία ήταν και πάλι 66 % και 34 % αντίστοιχα. Η Chronopost ανέλαβε τις δραστηριότητες της SFMI εντός της Γαλλίας, η οποία διατήρησε τις διεθνείς δραστηριότητες. Η SFMI εξαγοράστηκε από την GDEW France, γαλλική θυγατρική επιχείρηση της διεθνούς κοινής επιχείρησης GDEW, που περιλαμβάνει την αυστραλιανή εταιρεία TNT και τα γερμανικά, καναδικά, γαλλικά, ολλανδικά και σουηδικά ταχυδρομεία. Πρέπει να υπομνησθεί ότι η GDEW είναι κοινή επιχείρηση με χαρακτήρα συγκέντρωσης, που εγκρίθηκε με απόφαση της Επιτροπής της 2ας Δεκεμβρίου 1991 [1].

Στο πλαίσιο της νέας αυτής διάρθρωσης, η Chronopost ανέλαβε καθήκοντα παρόχου υπηρεσιών και αντιπροσώπου για λογαριασμό της SFMI (και, συνεπώς, της GDEW) όσον αφορά τη διεκπεραίωση στη Γαλλία των διεθνών ταχυδρομικών της αποστολών. Επιπλέον, η Chronopost δεν μπορούσε να ανταγωνιστεί την SFMI, της οποίας ήταν ο αποκλειστικός αντιπρόσωπος μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1995. Μέχρι την ημερομηνία αυτή η Chronopost είχε επίσης την αποκλειστική πρόσβαση στο δίκτυο των γαλλικών ταχυδρομείων. (Στην παρούσα απόφαση θα γίνεται σταθερά αναφορά στην «SFMI-Chronopost», ακόμη και όταν το θέμα αφορά μόνο τη μία από τις δύο εταιρείες).

[1] ΕΕ C 322 της 13. 12. 1991, σ. 19.

Β. **Οι οικονομικές επιδόσεις της SFMI-Chronopost**

Κατά την έναρξη των δραστηριοτήτων της SFMI-Chronopost, το 1986, η γαλλική αγορά διεθνών ταχυδρομικών υπηρεσιών ταχείας διεκπεραίωσης κυριαρχείτο από την εταιρεία DHL, που κατείχε μερίδιο αγοράς άνω του 40 %. Ο διεθνής κύκλος εργασιών που πραγματοποιούσαν τα γαλλικά ταχυδρομεία από τις δραστηριότητες της Postadex ανερχόταν σε 45 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα το 1995 (ήτοι περίπου 10 % της αγοράς). Η αγορά αυτή αναπτύσσεται διαρκώς μετά την έναρξη των δραστηριοτήτων της SFMI-Chronopost το 1986 (το σύνολο των πωλήσεων αυξήθηκε από 500 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα το 1986 σε 2,7 δισεκατομμύρια το 1996).

Η SFMI-Chronopost είναι ακμαία επιχείρηση, η οποία κατέκτησε μερίδια αγοράς, εδραίωσε τη θέση της και παρουσιάζει συνεχώς κέρδη. Το μερίδιο αγοράς της επιχείρησης ανήλθε από 4 % το 1986 σε 22 % το 1996, ενώ σε όλα τα παρελθόντα έτη διένειμε μερίσματα. Η αποδοτικότητα αυτή οφείλεται στην άνθηση της αγοράς ταχυδρομικών υπηρεσιών ταχείας διεκπεραίωσης στη Γαλλία, στο γεγονός ότι η SFMI-Chronopost έχει πρόσβαση στο δίκτυο της μητρικής εταιρείας, στην επιλογή μιας υγιούς εμπορικής στρατηγικής και στην πραγματοποίηση σημαντικών διαφημιστικών επενδύσεων.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η SFMI-Chronopost, ιδίως κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, ανέθετε με υπεργολαβία το βασικό μέρος των δραστηριοτήτων της στα γαλλικά ταχυδρομεία, γεγονός που περιόρισε τα έξοδα εγκατάστασής της (και, ιδίως, τα πάγια έξοδά της). Για το λόγο αυτό τα ίδια κεφάλαια της εταιρείας ήταν πολύ περιορισμένα (10 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα).

Σε αντίθεση με τους ανταγωνιστές της, που ασκούσαν δραστηριότητες κυρίως στη διεθνή αγορά, η SFMI-Chronopost αποφάσισε να δραστηριοποιηθεί τόσο στη διεθνή, όσο και στη γαλλική αγορά. Κατ' αυτόν τον τρόπο μπόρεσε να εισέλθει σε μια νέα αγορά, που χαρακτηριζόταν από χαμηλό ανταγωνισμό, και να επωφεληθεί από συνεργασίες απορρέουσες από την κοινή εκμετάλλευση της διεθνούς και της εγχώριας αγοράς.

Εξάλλου, το προϊόν της EMS/Chronopost ήταν λιγότερο ανεπτυγμένο από τα προϊόντα που προσέφεραν οι αντίπαλοί της και ειδικότερα η DHL. Σε αντίθεση με την τελευταία, η EMS/Chronopost απευθυνόταν σε περιστασιακή πελατεία. Τα χαρακτηριστικά του προϊόντος που προσέφερε η SFMI-Chronopost επέτρεψαν στην εν λόγω εταιρεία να τιμολογεί τα προϊόντα της σε χαμηλότερα επίπεδα από τους ανταγωνιστές της. Ειδικότερα, η SFMI-Chronopost συνέλεγε κατά κανόνα τις επιστολές και τα δέματα των περιστασιακών πελατών της στα ταχυδρομικά γραφεία, ενώ οι ανταγωνιστές της τα παραλάμβαναν κατ' οίκον. Η SFMI-Chronopost, σε αντίθεση με την DHL, δεν εγγυόταν το χρόνο παράδοσης. Η γεωγραφική κάλυψη που παρείχε ήταν επίσης μικρότερη από της DHL (100 χώρες, έναντι 175 για την DHL). Οι συμπληρωματικές της υπηρεσίες, ειδικότερα δε οι υπηρεσίες πληροφορικής που επιτρέπουν το συνεχή έλεγχο της παρεχόμενης υπηρεσίας, ήταν λιγότερο ανεπτυγμένες από ό,τι των ανταγωνιστών της.

Η SFMI-Chronopost απέκτησε σταδιακά μεγαλύτερη αυτονομία σε σχέση με τα γαλλικά ταχυδρομεία και το ποσοστό των δραστηριοτήτων που τους ανέθετε με υπεργολαβία μειώθηκε με την πάροδο του χρόνου (από 67 % το 1987 σε 39 % το 1994 όσον αφορά τη συλλογή, από 94 % το 1987 σε 45,8 % το 1994 όσον αφορά τη διανομή, για παράδειγμα). Το 1996 η SFMI-Chronopost απασχολούσε 1 870 εργαζομένους, διατηρούσε 32 ταχυδρομικά καταστήματα, 2 κέντρα διαμετακόμισης, 6 διεθνή ανταλλακτήρια κέντρα και 600 οχήματα. Η SFMI-Chronopost ανέθετε εργασίες σε 450 υπεργολάβους, συμπεριλαμβανομένων των γαλλικών ταχυδρομείων.

Όσον αφορά τις δραστηριότητές της στον τομέα του μάρκετινγκ, η SFMI-Chronopost απασχολούσε 95 πωλητές το 1996, ενώ πραγματοποιούσε μόλις το ένα τέταρτο των πωλήσεών της μέσω των γαλλικών ταχυδρομείων.

Γ. **Η καταγγελία και η διαδικασία**

Στις 21 Δεκεμβρίου 1990 η Syndicat français de l'Express International (SFEI), κοινοπραξία εταιρειών που παρέχουν ταχυδρομικές υπηρεσίες ταχείας διεκπεραίωσης και ανταγωνίζονται την SFMI-Chronopost υπέβαλε καταγγελία στην Επιτροπή, με το σκεπτικό ότι η τεχνικοοικονομική και εμπορική υποστήριξη που παρέχουν τα γαλλικά ταχυδρομεία στην SFMI-Chronopost περιέχουν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης ΕΚ. Υποστηρίχθηκε ότι η ενίσχυση αυτή επιτρέπει στην SFMI-Chronopost να διαθέτει τα προϊόντα της σε πολύ χαμηλότερες τιμές από τους ανταγωνιστές της. Η καταγγελία συνοδευόταν από οικονομική ανάλυση που εκπόνησε η εταιρεία συμβούλων Braxton κατόπιν παραγγελίας της SFEI. Η εν λόγω μελέτη αποτιμά το ύψος της ενίσχυσης που φέρεται να έχει λάβει η SFMI-Chronopost κατά την περίοδο 1986-1989.

Με επιστολή της 10ης Μαρτίου 1992, η Επιτροπή γνωστοποίησε στον καταγγέλλοντα ότι έθεσε τον σχετικό φάκελο στο αρχείο. Κατόπιν τούτου, η SFEI και ορισμένοι ανταγωνιστές της SFMI-Chronopost άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως της εν λόγω επιστολής στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Η Επιτροπή απέσυρε την επιστολή προκειμένου να συγκεντρώσει περισσότερες πληροφορίες.

Κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, η Γαλλία διαβίβασε πληροφορίες με επιστολή της 21ης Ιανουαρίου 1993, με τηλεομοιοτυπία των αρμόδιων διοικητικών αρχών της 3ης Μαΐου 1993 και με επιστολή της 10ης Ιουνίου 1993.

Στις 16 Ιουνίου 1993 η SFEI και πέντε από τις επιχειρήσεις που περιλαμβάνει υπέβαλαν αγωγή στο Εμποροδικείο του Παρισιού κατά της SFMI-Chronopost, των γαλλικών ταχυδρομείων και λοιπών. Μια δεύτερη μελέτη της εταιρείας Braxton, συνημμένη στην προσφυγή, ανήγαγε τα στοιχεία της πρώτης μελέτης στην τρέχουσα αξία τους, επεκτείνοντας ταυτόχρονα την περίοδο αποτίμησης της ενίσχυσης μέχρι το τέλος του 1991.

Στις 5 Ιανουαρίου 1994 το Εμποροδικείο του Παρισιού, βασιζόμενο στο άρθρο 177 της συνθήκης, έθεσε στο Δικαστήριο οκτώ ερωτήματα σχετικά με την ερμηνεία των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης. Η Επιτροπή υπέβαλε εγγράφως τις παρατηρήσεις επί των ερωτημάτων αυτών στις 6 Μαΐου 1994. Η γαλλική κυβέρνηση, που γνωστοποίησε τη θέση της το Μάιο του 1994, προσάρτησε στις παρατηρήσεις της μελέτη που εκπόνησε η εταιρεία Ernst & Young, απαντώντας στις δύο εκθέσεις της εταιρείας Braxton.

Το Φεβρουάριο του 1996 η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης σχετικά, κυρίως, με την ενίσχυση που χορήγησαν τα γαλλικά ταχυδρομεία στην SFMI-Chronopost κατά την περίοδο 1986-1991(2). Πράγματι, η Επιτροπή έκρινε ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης από τη Γαλλία στην SFMI-Chronopost (άμεσα ή διά μέσου των γαλλικών ταχυδρομείων).

Ειδικότερα, όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχουν τα γαλλικά ταχυδρομεία στην SFMI-Chronopost, τα διαθέσιμα στοιχεία άφηναν να διαφανεί ότι το 1992 ήταν το μόνο έτος κατά το οποίο η τιμολόγηση των προϊόντων από τη διοίκηση των ταχυδρομείων αντιστοιχούσε στο πραγματικό τους κόστος επαυξημένο κατά ένα περιθώριο κέρδους. Η Επιτροπή δεν διέθετε πληροφορίες βάσει των οποίων θα μπορούσε να αποκλείσει το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στην SFMI-Chronopost κατά τα οικονομικά έτη πριν και μετά το 1992.

Η Επιτροπή δεν διέθετε επίσης αρκετά λεπτομερείς πληροφορίες, ώστε να μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο μεταφοράς κρατικών πόρων, υπό υποιαδήποτε μορφή, κατά την ίδρυση της SFMI-Chronopost.

Καμία πληροφορία δεν ήταν διαθέσιμη σχετικά με το κατά πόσον είχε εφαρμοστεί μια από τις προϋποθέσεις που είχαν δεχθεί τα μέρη της κοινής επιχείρησης GDEW, όταν εγκρίθηκε η ίδρυσή της. Συγκεκριμένα, οι συμβαλλόμενοι δεσμεύθηκαν ότι, ελλείψει απόδειξης περί μη καταβολής διασταυρούμενων επιδοτήσεων, θα προσφέρουν στους ανταγωνιστές τις ίδιες υπηρεσίες με αυτές που παρέχουν στην κοινή επιχείρηση, σύμφωνα με την αρχή της ίσης μεταχείρισης για ισοδύναμες συναλλαγές, προκειμένου να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος μεταβίβασης κρατικών πόρων προς μία από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην αγορά ταχυδρομικών υπηρεσιών ταχείας διεκπεραίωσης. Το ίδιο ισχύει για την παροχή δυνατότητας πρόσβασης στις ταχυδρομικές εγκαταστάσεις σε άλλες επιχειρήσεις, πέραν της κοινής επιχείρησης, από την 1η Ιανουαρίου 1995.

Καμία πληροφορία δεν ήταν επίσης διαθέσιμη σχετικά με την εφαρμογή της σύστασης που διατύπωσε η Επιτροπή στην απόφασή της σχετικά με τις ανταγωνιστικές δραστηριότητες των γαλλικών ταχυδρομείων (3). Η Επιτροπή υπογράμμισε το γεγονός ότι από τους λογαριασμούς των γαλλικών ταχυδρομείων θα έπρεπε να προκύπτει σαφώς η απουσία κάθε επιδότησης υπέρ δραστηριοτήτων που δεν σχετίζονται με τη δημόσια υπηρεσία, διότι παρόμοιες επιδοτήσεις θα ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης ΕΚ. Δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση επέβαλλε την υποχρέωση ετήσιας υποβολής ακριβών πληροφοριών επί του θέματος, η κατάσταση του τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών ταχείας διεκπεραίωσης θα έπρεπε να ελεγχθεί για πρώτη φορά βάσει των διαθέσιμων στοιχείων στο τέλος του 1995.

Η Επιτροπή έκρινε ότι όλα τα ανωτέρω μέτρα, εξαιρουμένης της ίδρυσης της κοινής επιχείρησης GDEW, δεν της είχαν κοινοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης. Τα εν λόγω μέτρα ενδέχετο να περιέχουν ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης και του άρθρου 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ. Όμως, οι εν λόγω ενισχύσεις δεν θα μπορούσαν να τύχουν της εφαρμογής μιας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης ΕΚ και στο άρθρο 61 παράγραφοι 2 και 3 της συμφωνίας ΕΟΧ.

Η Γαλλία ενημερώθηκε για την κίνηση της διαδικασίας με επιστολή της 20ής Μαρτίου 1996. Η διαδικασία που κινήθηκε ενώπιον του Εμποροδικείου και είχε ανασταλεί εν αναμονή της απόφασης του Δικαστηρίου, επαναλήφθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 1996.

Το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του στις 11 Ιουλίου 1996 (4). Η διαδικασία ενώπιον του Εμποροδικείου, η οποία είχε ανασταλεί εν αναμονή της απόφασης του Δικαστηρίου, συνεχίσθηκε στις 24 Σεπτεμβρίου 1996.

Στις 30 Μαΐου 1996 η Γαλλία απηύθηνε στην Επιτροπή σημείωμα, με το οποίο υπέβαλε τις παρατηρήσεις της στο πλαίσιο της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης.

Η SFEI, από την πλευρά της, υπέβαλε τις παρατηρήσεις της τον Αύγουστο του 1996 εφιστώντας ιδίως την προσοχή της Επιτροπής σε διάφορα νέα μέτρα που μπορούν να αποτελούν κρατική ενίσχυση υπέρ της SFMI-Chronopost. Πρόκειται για το γεγονός ότι η SFMI-Chronopost χρησιμοποιεί τη δημόσια εικόνα των γαλλικών ταχυδρομείων και, ειδικότερα, τα οχήματά της ως διαφημιστικό μέσο, για την προνομιακή της πρόσβαση στις εκπομπές της Radio France, για τα τελωνειακά και φορολογικά πλεονεκτήματα που έχουν χορηγηθεί τόσο στην SFMI-Chronopost όσο και στα ίδια τα γαλλικά ταχυδρομεία και για τις επενδύσεις των γαλλικών ταχυδρομείων στα κέντρα διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων. Η SFEI διεύρυνε το περιεχόμενο της καταγγελίας της του Δεκεμβρίου 1990, ενσωματώνοντας σε αυτή τα ανωτέρω στοιχεία.

Η SFEI επισύναψε στις παρατηρήσεις της μια νέα οικονομική μελέτη που εκπόνησε η εταιρεία συμβούλων Bain & Company (στο εξής «μελέτη Bain»). Η μελέτη αυτή αποσκοπεί κυρίως στην αποτίμηση του ύψους της ενίσχυσης που απορρέει από την υποστήριξη που παρείχαν τα γαλλικά ταχυδρομεία προς την SFMI κατά την περίοδο 1986-1991. Η μελέτη Bain βασίζεται στις πληροφορίες της έκθεσης Ernst & Young και τα αριθμητικά της στοιχεία είναι, κατά τα λεγόμενα της SFEI, πιο αξιόπιστα από τα στοιχεία των δύο προηγούμενων μελετών της εταιρείας Braxton. Επιπλέον, η SFEI ζήτησε από την Επιτροπή να λάβει προσωρινά μέτρα σχετικά με την εικαζόμενη ενίσχυση υπέρ της SFMI-Chronopost. Ο καταγγέλλων επανέλαβε το αίτημα περί λήψης προσωρινών μέτρων σε επιστολή της 7ης Νοεμβρίου 1996. Η Επιτροπή του απάντησε μέσω δύο επιστολών, της 22ας Οκτωβρίου και της 13ης Νοεμβρίου 1996, αναφέροντας ότι δεν είχε την πρόθεση να λάβει παρόμοια μέτρα, εφόσον δεν ήταν ακόμη σε θέση να αποφανθεί εάν υφίστατο ή όχι κρατική ενίσχυση.

(2) ΕΕ C 206 της 17. 7. 1996, σ. 3.
(3) ΕΕ C 262 της 7. 10. 1995, σ. 11.

(4) Υπόθεση C-39/94, SFEI και λοιποί κατά La Poste κ.λπ. (στο εξής «Γαλλικά Ταχυδρομεία»), Συλλογή 1996, σελ. I-3547.

Η Επιτροπή διαβίβασε τις παρατηρήσεις της SFEI στη Γαλλία το Σεπτέμβριο του 1996. Απαντώντας στις παρατηρήσεις αυτές, η Γαλλία υπέβαλε νέο σημείωμα προς την Επιτροπή, συνοδευόμενο από εξαντλητική οικονομική μελέτη που εκπόνησε η εταιρεία συμβούλων Deloitte Touche Tohmatsu (στο εξής «μελέτη Deloitte»). Στο έγγαφο αυτό εξετάζονται τα πορίσματα της μελέτης Bain και δίδονται οι σχετικές απαντήσεις. Κατόπιν, αιτήματος της Επιτροπής, οι γαλλικές αρχές διαβίβασαν πρόσθετες πληροφορίες και διευκρινίσεις.

Πραγματοποιήθηκαν πολυάριθμες συσκέψεις μεταξύ της Επιτροπής και των γαλλικών αρχών. Η τελευταία πραγματοποιήθηκε στο Παρίσι στις 10 Ιουνίου 1997.

Ο καταγγέλλων απέστειλε μια ακόμη επιστολή στην Επιτροπή, στις 21 Απριλίου 1997, ζητώντας να ενημερωθεί σχετικά με την πορεία της υπόθεσης. Η SFEI ζήτησε από την Επιτροπή να της παράσχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την απάντηση της Γαλλίας στην κίνηση της διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 93 παράγραφος 2 καθώς και σχετικά με τη θέση και τις προθέσεις της Επιτροπής στην εν λόγω υπόθεση. Με επιστολή της 30ής Απριλίου 1997, η Επιτροπή γνωστοποίησε στον καταγγέλλοντα ότι οι πληροφορίες που παρέσχε η Γαλλία καλύπτονται από το επιχειρηματικό απόρρητο και δεν μπορούν να κοινοποιηθούν και ότι διαθέτει επαρκείς πληροφορίες για να αποφανθεί σχετικά. Στην ίδια επιστολή η Επιτροπή ζήτησε από τον καταγγέλλοντα να της παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με ορισμένους ισχυρισμούς του. Η SFEI απάντησε στην Επιτροπή με επιστολή της 14ης Μαΐου 1997.

Δ. **Τα υπό εξέταση μέτρα**

Τα μέτρα που πρόκειται να εξετάσει η Επιτροπή βάσει των κανόνων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις είναι τα ακόλουθα:

1. *Η τεχνικοοικονομική υποστήριξη,* που συνίσταται στο γεγονός ότι οι ταχυδρομικές υποδομές έχουν τεθεί στη διάθεση της SFMI-Chronopost για τη συλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή των ταχυδρομικών αντικειμένων της.

   Το κόστος της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας είτε τον αριθμό διεκπεραιωθέντων αντικειμένων (π.χ. όσον αφορά τη συλλογή) είτε το συνολικό βάρος των μεταφερθέντων αντικειμένων (π.χ. όσον αφορά τη διαβίβαση) επί την κατά μονάδα τιμή των διαφόρων πράξεων που πρέπει να πραγματοποιήσουν τα γαλλικά ταχυδρομεία για την παροχή αυτής της υπηρεσίας υπέρ της θυγατρικής τους. Οι κατά μονάδα τιμές καθορίζονται άπαξ ετησίως κατόπιν διαπραγματεύσεων μεταξύ των γαλλικών ταχυδρομείων και της SFMI-Chronopost. Βασίζονται στο κόστος της παροχής για τα γαλλικά ταχυδρομεία, επαυξημένο κατά ένα περιθώριο.

   Για να υπολογιστεί το συνολικό ύψος της παρεχόμενης υποστήριξης προς την SFMI-Chronopost, τα γαλλικά ταχυδρομεία υπολογίζουν κατ' αρχάς τα άμεσα λειτουργικά τους έξοδα, εξαιρουμένων των εξόδων έδρας και περιφερειακών διευθύνσεων, σε συνάρτηση με το φάσμα της παραγωγής (αλυσίδα στοιχειωδών πράξεων) που αντιστοιχεί στην παροχή και τον πραγματικό όγκο της ταχυδρομικής κίνησης. Στη συνέχεια τα έξοδα έδρας και περιφερειακών διευθύνσεων επιμερίζονται κατ' αναλογία της τιμής κόστους κάθε παροχής.

   Όσον αφορά το φάσμα παραγωγής, τα γαλλικά ταχυδρομεία δεν διέθεταν σύστημα αναλυτικών λογιστικών καταστάσεων που θα τους επέτρεπε να υπολογίσουν το πραγματικό κόστος παροχής της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης στην SFMI-Chronopost. Μέχρι το 1992 το κόστος αυτό υπολογιζόταν βάσει εκτιμήσεων. Οι παροχές προς την SFMI-Chronopost αναλύονταν σε μια σειρά στοιχειωδών πράξεων, των οποίων η διάρκεια δεν είχε χρονομετρηθεί μέχρι το 1992. Για τον προσδιορισμό του κόστους αυτού, τα γαλλικά ταχυδρομεία εξομοίωναν τις παροχές με ήδη υφιστάμενες συναφείς ταχυδρομικές υπηρεσίες, οι οποίες απαρτίζονταν από επί μέρους πράξεις που είχαν ήδη χρονομετρηθεί κα αποτιμηθεί (για παράδειγμα, κατάθεση μιας συστημένης επιστολής). Το 1992 η διάρκεια και το κόστος των εν λόγω πράξεων υπολογίστηκαν λαμβάνοντας υπόψη τον πραγματικό όγκο της ταχυδρομικής κίνησης μέσω υπηρεσιών ταχείας διεκπεραίωσης. Οι υπολογισμοί αυτοί επέτρεψαν στα γαλλικά ταχυδρομεία να εκτιμήσουν το πραγματικό κόστος της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης.

   Τα γαλλικά ταχυδρομεία εφάμοσαν στο κατά μονάδα κόστος του 1992 έναν συντελεστή αναγωγής στην παρούσα αξία που αντιστοιχούσε στο δείκτη αύξησης του κόστους εργασίας, προκειμένου να υπολογιστεί με μεγαλύτερη ακρίβεια το κόστος της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης. Η επιλογή του ανωτέρω δείκτη δικαιολογείται από το γεγονός ότι οι μισθοί αποτελούν το βασικό στοιχείο κόστους της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης (άνω του 75 %). Κατ' αυτόν τον τρόπο, το πραγματικό κόστος για το 1992, που προσδιορίστηκε με βάση το πραγματικό φάσμα παραγωγής, ανήχθη στην παρούσα αξία και πολλαπλασιάστηκε επί τον όγκο της ταχυδρομικής κίνησης που καταγράφηκε για κάθε έτος της περιόδου 1986-1991. Μέσω αυτής της μεθόδου, της λεγόμενης «μεθόδου αναδρομικής παρεκβολής», τα γαλλικά ταχυδρομεία μπόρεσαν να προβούν σε αξιόπιστη εκτίμηση του πραγματικού κόστους τους μεταξύ των ετών 1986 και 1991.

   Από τη σύγκριση του κόστους της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης και της καταβληθείσας από την SFMI-Chronopost αμοιβής προκύπτει ότι το σωρευτικό ποσοστό κάλυψης του πλήρους κόστους ήταν 116,1 % κατά την περίοδο 1986-1991 και 119 % κατά την περίοδο 1986-1995. Μόνο το 1986 και το 1987 τα έσοδα από την παροχή τεχνικοοικονομικής υποστήριξης ήταν κατώτερα από το κόστος (με ποσοστό κάλυψης 70,3 % και 84,3 % αντίστοιχα). Ωστόσο, τα έσοδα αυτά κάλυπταν το άμεσο κόστος προ των εξόδων έδρας και περιφερειακών διευθύνσεων.

   Από το 1993 η SFMI-Chronopost συμμετέχει στις επιβαρύνσεις του ταχυδρομικού δικτύου καταβάλλοντας ετησίως πάγια κατ' αποκοπή συνεισφορά (βλέπε κατωτέρω), με αποτέλεσμα να μειωθούν, ως εκ τούτου, οι κατά μονάδες τιμές. Ωστόσο, η αμοιβή που καταβάλλει η SFMI-Chronopost εξακολουθεί να είναι υψηλότερη από το κόστος που επιβαρύνει τα γαλλικά ταχυδρομεία.

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από την τεχνικοοικονομική υποστήριξη είναι ακόμη σημαντικότερα, εάν ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι η SFMI-Chronopost επωφελείται από προνομιακή διαδικασία εκτελωνισμού (βλέπε κατωτέρω) και ευνοϊκές προθεσμίες πληρωμής.

Μέχρι το 1992 τα γαλλικά ταχυδρομεία εξέδιδαν προς την SFMI-Chronopost μηνιαία τιμολόγια, τα οποία έπρεπε να εξοφληθούν το αργότερο 90 ημέρες μετά το τέλος του μήνα τον οποίο αφορούσαν.

2. *Η εμπορική υποστήριξη,* δηλαδή η πρόσβαση της SFMI-Chronopost στην πελατεία των γαλλικών ταχυδρομείων και η εκμετάλλευση των άυλων στοιχείων του ενεργητικού τους. Ο καταγγέλλων υποστηρίζει ότι το 1986 τα γαλλικά ταχυδρομεία μετέφεραν στην SFMI-Chronopost την πελατεία του προϊόντος Postadex χωρίς κανένα αντάλλαγμα (το προϊόν Postadex αντικαταστάθηκε από το προϊόν EMS-Chronopost το 1986). Επιπλέον, η SFMI-Chronopost επωφελείται από τις εκστρατείες προβολής και τις διαφημιστικές εκστρατείες που διοργανώνουν τα γαλλικά ταχυδρομεία.

Η Γαλλία διευκρίνισε ότι το τίμημα που καταβάλλει η SFMI-Chronopost για την παρεχόμενη προς αυτήν τεχνικοοικονομική υποστήριξη καλύπτει το σύνολο των εξόδων που βαρύνουν τα γαλλικά ταχυδρομεία. Συνεπώς, καλύπτουν και τα έξοδα εμπορικής υποστήριξης (μέσω των πράξεων κατάθεσης και είσπραξης). Εκτός από την άμεση αυτή αμοιβή, η SFMI-Chronopost καταβάλλει αποζημίωση λογιζόμενη επί του κύκλου εργασιών της και επί της ετήσιας προόδου του [. . .] (*). Κατά την περίοδο 1986-1995, η SFMI-Chronopost κατέβαλε στα γαλλικά ταχυδρομεία τα ακόλουθα ποσά:

— 1986/1987: 26 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1988: 31 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1989: 39 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1990: 47 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1991: 49 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1992: 56 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1993: 45 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1994: 56 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα,
— 1995: 76 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα.

Η αμοιβή αυτή υπολογίζεται κατά τρόπον ώστε να παρέχονται κίνητρα στα γαλλικά ταχυδρομεία προκειμένου να προωθήσουν τα προϊόντα της θυγατρικής τους. Για το σκοπό αυτό, τα γαλλικά ταχυδρομεία πραγματοποιούν τακτικά διαφημιστικές εκστρατείες.

Το ανωτέρω σύστημα τροποποιήθηκε το 1993. Η αμοιβή απαρτίζεται σήμερα από ένα σταθερό στοιχείο, υπό μορφή ετήσιας συνεισφοράς, ύψους 25 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων, στα έξοδα του δικτύου πώλησης και από ένα μεταβλητό στοιχείο, υπό μορφή επιπλέον αμοιβής λογιζομένης επί των πωλήσεων της SFMI-Chronopost. Επιπλέον, από το 1994 η SFMI-Chronopost συμβάλλει στα έξοδα του δικτύου διανομής των γαλλικών ταχυδρομείων (30 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα το 1994 και 33 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα το 1995).

3. *Η χρησιμοποίηση των οχημάτων των γαλλικών ταχυδρομείων ως διαφημιστικών μέσων* για τις δραστηριότητες της SFMI-Chronopost.

4. *Η πρόσβαση στο διαφημιστικό χρόνο της Radio France.* Η SFEI υποστηρίζει ότι η SFMI-Chronopost έχει διαφημίσει στη Radio France το προϊόν της Skypack υπό προνομιακούς όρους.

5. *Φορολογικά, τελωνειακά και άλλα προνόμια.* Η SFEI βεβαιώνει ότι τα γαλλικά ταχυδρομεία απαλλάσσονταν από το φόρο επί των μισθών μέχρι τον Οκτώβριο του 1994, γεγονός που αντιστοιχεί σε ενίσχυση ύψους 457 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων για το 1994. Εξάλλου, η SFEI υποστηρίζει ότι τα γαλλικά ταχυδρομεία απαλλάσσονται από το τέλος χαρτοσήμου, γεγονός που ισοδυναμεί με ενίσχυση ύψους 800 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων ετησίως. Η SFMI-Chronopost φέρεται να έχει επωφεληθεί από τα πλεονεκτήματα αυτά μέσω της υπεργολαβίας που αναθέτει στα γαλλικά ταχυδρομεία. Επιπλέον, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η SFMI-Chronopost επωφελείται από προνομιακό τελωνειακό καθεστώς, διαφορετικό από το κοινό καθεστώς που ισχύει για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Παράλληλα, κατά την SFEI, η SFMI-Chronopost λαμβάνει τη συνδρομή του γαλλικού ανταλλακτηρίου γραφείου, που ασχολείται με τις διαδικασίες εκτελωνισμού των ταχυδρομικών της αντικειμένων. Τέλος, η SFEI υποστηρίζει ότι η SFMI-Chronopost επωφελήθηκε από επένδυση ύψους 1,2 δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων που πραγματοποίησαν το 1995 τα γαλλικά ταχυδρομεία για να κατασκευάσουν κέντρα διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων.

Ε. **Τα επιχειρήματα του καταγγέλλοντος**

Τα βασικά επιχειρήματα της SFEI μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

— Η τεχνικοοικονομική και εμπορική υποστήριξη που παρέχουν τα γαλλικά ταχυδρομεία στην SFMI-Chronopost περιέχει στοιχεία κρατικών ενισχύσεων που ανέρχονται συνολικά σε 1,516 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα για την περίοδο 1986-1991.

Οι ανωτέρω ενισχύσεις ισοδυναμούν με τη διαφορά μεταξύ της κανονικής τιμής της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης και της αμοιβής που πράγματι καταβάλλει η SFMI-Chronopost στα γαλλικά ταχυδρομεία. Ο καταγγέλλων, βασιζόμενος στη δική του ερμηνεία της προαναφερόμενης προδικαστικής απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση «Γαλλικά Ταχυδρομεία» υποστηρίζει ότι αυτή η κανονική τιμή αγοράς είναι η τιμή αγορά που μια επιχείρηση «ενεργούσα υπό τις κανονικές συνθήκες της αγοράς θα έπρεπε να είχε ζητήσει για τις εν λόγω παροχές, ενώ οι "οικονομίες κλίμακας" που πραγματοποιούν τα γαλλικά ταχυδρομεία λόγω του μονοπωλίου τους δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, δεδομένου ότι αποτελούν ακριβώς την πηγή της στρέβλωσης του ανταγωνισμού.»

(*) Επιχειρηματικό απόρρητο.

Η μελέτη Bain αποτιμά την ενίσχυση που έχει ληφθεί στο πλαίσιο της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης σε 1,048 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα (725 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα για τη διεθνή δραστηριότητα) κατά την περίοδο 1986-1991. Η αποτίμηση αυτή βασίζεται σε δύο μεθόδους, στη λεγόμενη μέθοδο «τιμών αγοράς» και σε μέθοδο βασιζόμενη στη σύγκριση του κόστους που εκτιμάται ότι βαρύνει την SFMI-Chronopost και του κόστους που πράγματι βαρύνει έναν όμιλο ανταγωνιστών. Η πρώτη μέθοδος συνίσταται στον υπολογισμό του κόστους των κυριοτέρων στοιχείων της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης (μισθοί και μισθώματα), από το οποίο αφαιρείται στη συνέχεια το τίμημα που πράγματι καταβάλλει η SFMI-Chronopost. Επιτρέπει την αποτίμηση της επιβάρυνσης που θα συνεπαγόταν για μια επιχείρηση η συγκρότηση και εκμετάλλευση ενός δικτύου ανάλογου με το δίκτυο των γαλλικών ταχυδρομείων. Η δεύτερη μέθοδος βασίζεται απλώς στη διεθνή δραστηριότητα της SFMI-Chronopost και αποτιμά την ενίσχυση σε 725 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα.

Όσον αφορά την εμπορική υποστήριξη, η SFEI αποτιμά τη ληφθείσα ενίσχυση σε 468 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα (126 εκατομμύρια για τη διεθνή δραστηριότητα) κατά την περίοδο 1986-1991. Ένα μέρος αυτής της ενίσχυσης, δηλαδή 230 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα, αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ των ποσών που έχει πράγματι καταβάλει η SFMI-Chronopost για τις δραστηριότητες διάθεσης στην αγορά που έχουν πραγματοποιήσει προς όφελός της τα γαλλικά ταχυδρομεία και του ύψους των εμπορικών εξόδων που βαρύνουν τις ιδιωτικές επιχειρήσεις που είναι μέλη της SFEI (20 % του κύκλου εργασιών κατά τα πρώτα έτη και 6 % στη συνέχεια). 38 εκατομμύρια αντιστοιχούν στην ενίσχυση που απορρέει από τη δωρεάν μεταφορά της πελατείας της Postadex στην SFMI-Chronopost το 1986 (η εν λόγω ενίσχυση ισοδυναμεί με την εκτίμηση του κύκλου εργασιών της Postadex κατά το 1985). Τέλος, 200 εκατομμύρια αντιστοιχούν στην ενίσχυση που προκύπτει από τους προνομιακούς όρους πρόσβασης στις θυρίδες των γαλλικών ταχυδρομείων. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο καταγγέλλων και η μελέτη Bain δεν διευκρινίζουν πώς έχει υπολογιστεί το τελευταίο ποσό.

Εις επίρρωση του συλλογισμού της η μελέτη Bain επικαλείται ορισμένα στοιχεία ως αποδείξεις του γεγονότος ότι η SFMI-Chronopost λαμβάνει κρατική ενίσχυση. Υπογραμμίζει κυρίως το γεγονός ότι η SFMI-Chronopost παρουσίασε αφύσικα ταχεία ανάπτυξη κατά την περίοδο 1986-1991, την οποία διαδέχθηκε κάμψη αποδιδόμενη από τη μελέτη στη μείωση της χορηγούμενης από τα γαλλικά ταχυδρομεία ενίσχυσης. Επιπλέον, η διάρθρωση του ισολογισμού της SFMI-Chronopost είναι πιο πλεονεκτική από ό,τι των ανταγωνιστών της και η απόδοση της επένδυσης των γαλλικών ταχυδρομείων στην SFMI-Chronopost είναι ιδιαίτερα υψηλή.

— Η Επιτροπή θα έπρεπε να εξετάσει βάσει των άρθρων 92 και 93 τα υπόλοιπα προαναφερόμενα μέτρα (προθεσμίες πληρωμής, χρησιμοποίηση των οχημάτων των γαλλικών ταχυδρομείων, προνομιακή πρόσβαση στη συχνότητα της Radio France, φορολογικά και τελωνειακά προνόμια και χρησιμοποίηση κέντρων διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων), που αποτελούν επίσης ενισχύσεις ad hoc υπέρ της SFMI-Chronopost. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να εξετάσει το τελωνειακό καθεστώς που εφαρμόζεται στην SFMI-Chronopost και στα γαλλικά ταχυδρομεία, καθώς και το φορολογικό καθεστώς που ισχύει για τα γαλλικά ταχυδρομεία, όσον αφορά το φόρο επί των μισθών και το τέλος χαρτοσήμου. Πράγματι, κάθε πλεονέκτημα προς τη μητρική εταιρεία θα μπορούσε να «μεταφερθεί» στη θυγατρική της. Παρόμοια πλεονεκτήματα θα είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιβαρύνσεων των γαλλικών ταχυδρομείων και θα τους επέτρεπαν να παρέχουν υποστήριξη σε χαμηλότερες τιμές.

ΣΤ. **Η απάντηση των γαλλικών αρχών**

Η Γαλλία απορρίπτει όλους τους ισχυρισμούς της SFEI, τους οποίους θεωρεί αβάσιμους.

Εν γένει, τα γαλλικά ταχυδρομεία κατά την ίδρυση και εκμετάλλευση της θυγατρικής SFMI-Chronopost συμπεριφέρθηκαν όπως ένας ιδιώτης επενδυτής υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς. Μετά από δύο χρόνια, δηλαδή μετά το στάδιο εκκίνησης της θυγατρικής, τα έξοδα υποστήριξης καλύπτονταν ολοσχερώς και η επένδυση αποδείχθηκε απολύτως αποδοτική. Η συμπεριφορά των γαλλικών ταχυδρομείων είναι συγκρίσιμη με τη συμπεριφορά μιας εταιρείας χαρτοφυλακίου ή ενός ομίλου επιχειρήσεων που ασκεί διαρθρωτική πολιτική, σε συνολικό ή σε τομεακό επίπεδο, και έχει ως οδηγό της τις προοπτικές μακροπρόθεσμης αποδοτικότητας. Εις επίρρωση της θέσης της, η Γαλλία παρέσχε λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με την περίοδο 1986-1995. Οι πληροφορίες αυτές αφορούν κυρίως την αμοιβή της τεχνικοοικονομικής και εμπορικής υποστήριξης και τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της SFMI-Chronopost κατά την ανωτέρω περίοδο.

Επιπλέον,

— όσον αφορά τον εκτελωνισμό, η Γαλλία διεβεβαίωσε ότι από το Φεβρουάριο του 1987, η SFMI-Chronopost πραγματοποιεί όλες τις πράξεις εκτελωνισμού στο δικό της διεθνές κέντρο, χωρίς ποτέ να χρησιμοποιεί τα κέντρα των γαλλικών ταχυδρομείων, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς των καταγγελλόντων. Επιπλέον, η SFMI-Chronopost υπόκειται στους κανόνες εκτελωνισμού του κοινού δικαίου. Πριν από την ανωτέρω ημερομηνία (δηλαδή από τον Απρίλιο του 1986 έως το Φεβρουάριο του 1987), οι διατυπώσεις εκτελωνισμού σχετικά με τη διεθνή δραστηριότητα της SFMI-Chronopost εκτελούνταν από τα γαλλικά ταχυδρομεία, χωρίς τούτο να συνεπάγεται κανένα πλεονέκτημα για την SFMI-Chronopost,

— όσον αφορά τις προθεσμίες πληρωμής που παραχωρούνται στην SFMI-Chronopost, η Γαλλία διαβεβαίωσε ότι αποσκοπούν στην αντιστάθμιση του διαφυγόντος κέρδους για την SFMI-Chronopost, το οποίο απορρέει από τις προθεσμίες επιστροφής των ποσών που εισπράττουν για λογαριασμό της τα γαλλικά ταχυδρομεία. Οι προθεσμίες επιστροφής, οι οποίες καθορίζονται βάσει των λογιστικών υποχρεώσεων, ήταν κατά μέσον όρο μεγαλύτερες από τις προθεσμίες πληρωμής που παραχωρήθηκαν στην SFMI-Chronopost. Για παράδειγμα, η προθεσμία επιστροφής από τα γαλλικά ταχυδρομεία ήταν κατά μέσον όρο 132 ημέρες το 1989, έναντι προθεσμίας πληρωμής 105 ημερών για την SFMI-Chronopost. Από το 1992 η SFMI-Chronopost πρέπει να εξοφλεί τα μηνιαία τιμολόγια της εντός βραχύτερης προθεσμίας. Εφόσον η πληρωμή γίνει ληξιπρόθεσμα, τα γαλλικά ταχυδρομεία μπορούν να απαιτήσουν την καταβολή τόκων επιπλέον του κεφαλαίου,

— όσον αφορά τον όρο που οφείλουν να τηρούν οι συμμετέχοντες στην κοινή επιχείρηση GDEW, η Γαλλία υπογραμμίζει, πρώτον, ότι έχει αποδείξει ότι δεν υφίστανται διασταυρούμενες επιδοτήσεις υπέρ της SFMI-Chronopost. Δεύτερον, τα γαλλικά ταχυδρομεία δεν έχουν λάβει μέχρι σήμερα καμία αίτηση πρόσβασης στο δίκτυό τους,

— όσον αφορά την εφαρμογή της σύστασης που περιέχεται στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τις ανταγωνιστικές δραστηριότητες των γαλλικών ταχυδρομείων ([5]), η Γαλλία παρατήρησε ότι το λογιστικό σύστημα των γαλλικών ταχυδρομείων έχει βελτιωθεί από το 1995. Το σύστημα αναλυτικής λογιστικής των γαλλικών ταχυδρομείων βασίζεται στο διαχωρισμό των ακόλουθων τομέων: αλληλογραφία, χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, «Δίκτυο για το ευρύ κοινό» (ταχυδρομικά γραφεία εξυπηρέτησης του κοινού), υπηρεσίες υποστήριξης και υποδομές. Το συμβούλιο ανταγωνισμού εξέτασε το λογιστικό σύστημα των γαλλικών ταχυδρομείων και επικύρωσε την εγκυρότητα της επιλεγείσας μεθόδου. Συμπέρανε ότι από το σύστημα αναλυτικής λογιστικής που εφάρμοσαν τα γαλλικά ταχυδρομεία δεν τεκμαίρεται η ύπαρξη διασταυρούμενων επιδοτήσεων,

— όσον αφορά την εμπορική υποστήριξη, η Γαλλία υπενθυμίζει ότι η SFMI-Chronopost διοργανώνει δικές της διαφημιστικές εκστρατείες, ανεξάρτητες από τις αντίστοιχες των γαλλικών ταχυδρομείων. Ως προς τη χρησιμοποίηση των οχημάτων των γαλλικών ταχυδρομείων ως διαφημιστικών μέσων της θυγατρικής, παραμένει πολύ περιορισμένη, εφόσον η SFMI-Chronopost μπορεί να τα χρησιμοποιήσει μόνο όταν υπάρχει διαθέσιμος χώρος,

— όσον αφορά τις διαφημιστικές δραστηριότητες της Radio France, η Γαλλία υποστηρίζει ότι η SFMI-Chronopost κατέβαλε την τιμή της αγοράς για τη διαφήμιση του προϊόντος της Skypack και ότι αυτή η εκστρατεία έγινε χωρίς τη συνδρομή των γαλλικών ταχυδρομείων. Η SFMI-Chronopost απευθύνθηκε σε διαφημιστικό πρακτορείο το οποίο ήλθε σε επαφή με έξι ραδιοφωνικούς σταθμούς, ένας εκ των οποίων ήταν η Radio France. Το ανωτέρω πρακτορείο διαπραγματεύθηκε και κατήρτισε τη σύμβαση που συνήφθη με τους ραδιοφωνικούς σταθμούς για λογαριασμό της SFMI-Chronopost,

— όσον αφορά το φόρο επί των μισθών και το τέλος χαρτοσήμου, η Γαλλία διευκρίνισε ότι η SFMI-Chronopost υπόκειται στο ίδιο φορολογικό καθεστώς με τους ιδιώτες ανταγωνιστές της. Τα γαλλικά ταχυδρομεία, αντίθετα, υπόκεινται σε ειδικό καθεστώς, λιγότερο ευνοϊκό από το κοινό καθεστώς που ισχύει για τις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι δραστηριότητές τους απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ δυνάμει του άρθρου 13 σημείο Α παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([6]) (έκτη οδηγία ΦΠΑ). Δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης ούτε επιστροφής του ΦΠΑ που καταβάλλουν επί των αγορών τους. Αντίθετα, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, που υπόκεινται σε ΦΠΑ, έχουν δικαίωμα έκπτωσης του συνόλου του καταβληθέντος φόρου. Ως προς τα γαλλικά ταχυδρομεία, σήμερα υπόκεινται στο φόρο επί των μισθών, ο οποίος αντικαθιστά τον ΦΠΑ και δεν επιβάλλεται στις ιδιωτικές εταιρείες. Όσον αφορά τα κέντρα διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων, η Γαλλία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι δεν χρησιμοποιούνται για τη διαμετακόμιση των ταχυδρομικών αντικειμένων της SFMI-Chronopost.

([5]) Βλέπε υποσημείωση 2.
([6]) ΕΕ L 145 της 13. 6. 1977, σ. 1.

II. **ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

Το άρθρο 92 παράγραφος 1 της συνθήκης και το άρθρο 61 παράγραφος 1 της συμφωνίας ΕΟΧ προβλέπουν ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».

Η συνθήκη και η συμφωνία προβλέπουν την αρχή της ουδετερότητας έναντι του καθεστώτος της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη και της ισότητας δημοσίων και ιδιωτικών επιχειρήσεων (αντίστοιχα στα άρθρα 222 και 90 της συνθήκης και στα άρθρα 125 και 59 της συμφωνίας). Σύμφωνα με τις αρχές αυτές, η Επιτροπή δεν δύναται να βλάψει ούτε να ευνοήσει τις δημόσιες επιχειρήσεις με τις ενέργειές της, ιδιαίτερα όταν εξετάζει μια πράξη βάσει του άρθρου 92 της συνθήκης και του άρθρου 61 της συμφωνίας.

Εν προκειμένω, πρέπει να διαχωρισθούν δύο κατηγορίες μέτρων:

— η παροχή υπηρεσιών από τα γαλλικά ταχυδρομεία, ως υπεργολάβου της SFMI-Chronopost, οι οποίες συνιστούν τις δραστηριότητες τεχνικοοικονομικής και εμπορικής υποστήριξης,

— τα μέτρα ad hoc, όπως η προνομιακή πρόσβαση στη Radio France και τα φορολογικά και τελωνειακά προνόμια.

Όσον αφορά την πρώτη κατηγορία μέτρων, πρέπει να σημειωθεί, προκαταρκτικά, ότι η Γαλλία απέδειξε ότι η συνολική αμοιβή που κατέβαλε η SFMI-Chronopost για την τεχνικοοικονομική υποστήριξη που της παρείχαν τα γαλλικά ταχυδρομεία ήταν υψηλότερη από το συνολικό λειτουργικό κόστος κατά την περίοδο 1986-1995.

Δεδομένου ότι τα έξοδα μάρκετινγκ που βαρύνουν τα γαλλικά ταχυδρομεία περιλαμβάνονται στο λειτουργικό κόστος, η αμοιβή που καταβάλλει η SFMI-Chronopost καλύπτει και τις ανωτέρω επιβαρύνσεις. Τα πάγια έξοδα υπολογίσθηκαν κατ' αναλογία προς την παρεχόμενη από τα γαλλικά ταχυδρομεία υπηρεσία υπέρ της θυγατρικής.

Όσον αφορά την περίοδο 1986-1991, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο υπολογισμός των εξόδων μέσω της «αναδρομικής παρεκβολής» με βάση το πραγματικό κατά μονάδα κόστος του 1992 αποτελεί μια ασφαλή και συνετή μέθοδο. Η διάρθρωση του φάσματος της παραγωγής το 1992 ήταν πιο σύνθετη και πιο εξελιγμένη (και συνεπώς πιο δαπανηρή) από τα πρώτα πέντε χρόνια εκμετάλλευσης. Έτσι, τα στοιχεία που προκύπτουν από την εφαρμογή της μεθόδου της «αναδρομικής παρεκβολής» δεν είναι δυνατόν ελλείψει ένδειξης περί του αντιθέτου, να είναι κατώτερα από το κόστος που πράγματι βάρυνε τα γαλλικά ταχυδρομεία κατά την περίοδο 1986-1991.

Από τα στοιχεία που υπέβαλε η Γαλλία προκύπτει ότι η εκτίμηση του κόστους της τεχνικοοικονομικής υποστήριξης (1,048 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα) και των εμπορικών εξόδων (230 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα) στην οποία προέβη ο καταγγέλλων είναι ανακριβής.

Όσον αφορά την τεχνικοοικονομική υποστήριξη, η Επιτροπή θεωρεί ότι είναι μάταιο να αποτιμηθεί το κόστος συγκρότησης ενός νέου δικτύου (και των απαραίτητων υποδομών) εις αντικατάσταση του δικτύου των γαλλικών ταχυδρομείων. Η SFMI-Chronopost δεν χρειάζεται να δημιουργήσει αυτό το δίκτυο, εφόσον υφίσταται ήδη. Επιπλέον, οποιαδήποτε σύγκριση με τις ιδιωτικές εταιρείες που ανταγωνίζονται την SFMI-Chronopost πρέπει να γίνεται με προσοχή. Η διάρθρωση των εξόδων των εταιρειών αυτών είναι διαφορετική. Σε αντίθεση με την περίπτωση της SFMI-Chronopost κατά την περίοδο 1986-1991, πρόκειται για ολοκληρωμένες επιχειρήσεις που διέθεταν δικό τους δίκτυο και δεν κατέφυγαν συχνά στην υπεργολαβία.

Ως προς την εμπορική υποστήριξη, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο καταγγέλλων υπερτιμά το κόστος (230 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα) των εμπορικών εξόδων που βαρύνουν τα γαλλικά ταχυδρομεία προς όφελος της θυγατρικής τους. Δεν λαμβάνει υπόψη τις προσπάθειες που καταβάλλει η ίδια η SFMI-Chronopost στον εμπορικό τομέα και υπερβάλλει το κόστος των δραστηριοτήτων προώθησης των προϊόντων της. Το κόστος της διάθεσης χώρου για την ανάρτηση διαφημιστικών αφισών και της τοποθέτησης φυλλαδίων στα ταμεία των ταχυδρομικών γραφείων είναι αμελητέο. Το μοναδικό ενδεχομένως σημαντικό κόστος αντιστοιχεί στο χρόνο εργασίας που αφιερώνει το προσωπικό των ταχυδρομικών γραφείων για να ενημερώσει του πελάτες σχετικά με τα προϊόντα της SFMI-Chronopost ή για να τους παραπέμψει στους εμπορικούς αντιπροσώπους της εταιρείας. Ωστόσο, δεδομένου του ευρέος φάσματος υπηρεσιών που παρέχει το προσωπικό αυτό και του γεγονότος ότι πρόκειται για παροχή υπηρεσίας της ίδιας φύσης, το κόστος αυτό είναι μάλλον επουσιώδες. Σε κάθε περίπτωση, τα στοιχεία που παρέσχε η Γαλλία αντικρούουν την αποτίμηση στην οποία προέβη ο καταγγέλλων.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, με τον όρο εμπορική υποστήριξη ο καταγγέλλων εννοεί όχι μόνο τις άμεσες εμπορικές δραστηριότητες, αλλά και τη γενικότερη χρησιμοποίηση της δημόσιας εικόνας των γαλλικών ταχυδρομείων.

Όσον αφορά τη χρησιμοποίηση της δημόσιας εικόνας, υπενθυμίζεται ότι ο καταγγέλλων αποτιμά την ενίσχυση σε 38 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα για την Postadex και σε 200 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα για τους πλεονεκτικούς όρους πρόσβασης στο δίκτυο των γαλλικών ταχυδρομείων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αποτίμηση αυτών των μορφών εμπορικής υποστήριξης που παρέχουν τα γαλλικά ταχυδρομεία στη θυγατρική τους έχει πολύ υποκειμενικό χαρακτήρα. Η εμπορική υποστήριξη περιλαμβάνει τη χρησιμοποίηση αυτών των στοιχείων του ενεργητικού των γαλλικών ταχυδρομείων (κυρίως λόγω της μεταφοράς της πελατείας της Postadex στην SFMI-Chronopost), γεγονός που αποτελεί άυλη εισφορά. Οι σχέσεις μεταξύ των εταιρειών ενός ομίλου συνεπάγονται τη δυνατότητα μιας θυγατρικής να έχει πρόσβαση στην πελατεία της μητρικής εταιρείας και να επωφελείται από άλλα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της. Η μεταφορά των πελατών της Postadex στην SFMI-Chronopost είναι λογική συνέπεια του γεγονότος ότι η τελευταία ιδρύθηκε ως θυγατρική προκειμένου να αναλάβει τις δραστηριότητες των γαλλικών ταχυδρομείων στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών ταχείας διεκπεραίωσης και συνεπώς και της Postadex. Για το λόγο αυτόν, η μεταφορά, που δεν συνεπάγεται κανένα χρηματικό πλεονέκτημα για την SFMI-Chronopost, δεν θεωρείται από την Επιτροπή ως κρατική ενίσχυση υπέρ της τελευταίας.

Στην προαναφερόμενη προδικαστική απόφαση, το Δικαστήριο εκφράζει την άποψη ότι «η παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεως, χωρίς τη συνήθη αντιπαροχή, εκ μέρους δημοσίας επιχειρήσεως προς τις ιδιωτικού δικαίου θυγατρικές της, οι οποίες ασκούν δραστηριότητα για την οποία επιτρέπεται ο ανταγωνισμός, μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης.» ([7]) Το Δικαστήριο διατύπωσε το συμπέρασμα ότι «η παροχή υλικοτεχνικής και εμπορικής υποστηρίξεως από δημόσια επιχείρηση στις ιδιωτικού δικαίου θυγατρικές της, οι οποίες ασκούν δραστηριότητα για την οποία επιτρέπεται ο ανταγωνισμός, μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση υπό την έννοια του άρθρου 92 της συνθήκης, αν η λαμβανόμενη ως αντιπαροχή αμοιβή είναι κατώτερη από αυτήν που ζητείται υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς.» ([8])

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση «Γαλλικά Ταχυδρομεία», υφίσταται κρατική ενίσχυση εάν η υποστήριξη παρέχεται στην οικεία επιχείρηση «υπό χρηματοοικονομικούς όρους ευνοϊκότερους από αυτούς που η επιχείρηση θα μπορούσε να επιτύχει συμβαλλόμενη με παρόμοιο εμπορικό επενδυτή . . . Προκειμένου να ληφθεί απόφαση περί του αν υφίσταται ενίσχυση, θεωρώ αναγκαίο να εξετάζεται αν ένας εμπορικός επενδυτής θα ήταν ικανοποιημένος με το ύψος της καταβαλλόμενης για την υποστήριξη αντιπαροχής, ενόψει παραγόντων όπως το κόστος της παροχής της υποστηρίξεως, το μέγεθος της επενδύσεώς του στην επιχείρηση και το κέρδος του από αυτήν, η σπουδαιότητα της δραστηριότητας της επιχειρήσεως για τον επενδυτικό όμιλο ως σύνολο, οι συνθήκες στην εν λόγω αγορά και το χρονικό διάστημα για το οποίο χορηγείται η ενίσχυση.» ([9])

Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, από την απόφαση του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, προκειμένου να ληφθεί απόφαση σχετικά με την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει εάν η SFMI-Chronopost κατέβαλε «την κανονική τιμή της αγοράς» για τις υπηρεσίες τεχνικοοικονομικής και εμπορικής υποστήριξης που της παρέσχον τα γαλλικά ταχυδρομεία. Ο καταγγέλλων δεν

([7]) Απόφαση «Γαλλικά Ταχυδρομεία», ό.π., αιτιολογική σκέψη 57.
([8]) Απόφαση «Γαλλικά Ταχυδρομεία», ό.π., αιτιολογική σκέψη 62.
([9]) Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα, κ. Jacobs, στην υπόθεση «Γαλλικά Ταχυδρομεία», ό.π., αιτιολογική σκέψη 61.

προσδιορίζει με ακρίβεια την έννοια της κανονικής τιμής της αγοράς, αλλά από το συλλογισμό του συνάγεται ότι πρόκειται για την τιμή στην οποία μια παρόμοια ιδιωτική εταιρεία θα παρείχε τις ίδιες υπηρεσίες σε εταιρεία μη σχετιζόμενη με αυτήν. Η τιμή αυτή πρέπει να περιλαμβάνει αποζημίωση για την πρόσβαση στο ταχυδρομικό δίκτυο.

Ο καταγγέλλων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν πρέπει να λάβει υπόψη τα στρατηγικά συμφέροντα του ομίλου ούτε τις οικονομίες κλίμακας που απορρέουν από την προνομιακή πρόσβαση της SFMI-Chronopost στο δίκτυο και στις εγκαταστάσεις των γαλλικών ταχυδρομείων. Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, οι ανωτέρω παράγοντες δεν μπορούν να συνεκτιμηθούν εν προκειμένω, διότι τα γαλλικά ταχυδρομεία κατέχουν ένα μονοπώλιο. Η SFMI-Chronopost θα έπρεπε να αναλάβει το κόστος που θα όφειλε να επωμισθεί μια ιδιωτική επιχείρηση για τη δημιουργία δικτύου ανάλογου με το δίκτυο των γαλλικών ταχυδρομείων.

Ο συλλογισμός του καταγγέλλοντος βασίζεται σε μια ουσιώδη παρερμηνεία της απόφασης του Δικαστηρίου.

Κανένα στοιχείο της νομολογίας του Δικαστηρίου δεν υποδηλώνει ότι η Επιτροπή θα έπρεπε να αγνοήσει τους στρατηγικού χαρακτήρα παράγοντες και τις συνεργίες που απορρέουν από το γεγονός ότι τα γαλλικά ταχυδρομεία και η SFMI-Chronopost ανήκουν στον ίδιο όμιλο. Αντίθετα, οι στρατηγικού χαρακτήρα παράγοντες, όπως η επιδίωξη διείσδυσης σε μια νέα αγορά, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις επενδύσεις μιας εταιρείας χαρτοφυλακίου. Η αρχή αυτή έχει άμεση εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση, όπου το θέμα που εξετάζεται είναι η συμπεριφορά μιας μητρικής εταιρείας και της θυγατρικής της.

Στο πλαίσιο της εξέτασης της παρούσας υπόθεσης, δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι η πράξη διενεργείται μεταξύ μιας επιχείρησης που δραστηριοποιείται σε προστατευόμενη αγορά και της θυγατρικής της, που ασκεί τις δραστηριότητές της σε μια ανοιχτή στον ανταγωνισμό αγορά. Το Δικαστήριο ουδέποτε απεφάνθη ότι η Επιτροπή πρέπει να εφαρμόσει διαφορετική μέθοδο όταν ο ένας από τους συμβαλλόμενους κατέχει μονοπώλιο, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υφίσταται ή όχι κρατική ενίσχυση.

Κατά συνέπεια, το ερώτημα που πρέπει να τεθεί είναι εάν οι όροι της συναλλαγής μεταξύ των γαλλικών ταχυδρομείων και της SFMI-Chronopost είναι ανάλογοι με τους όρους μιας ισοδύναμης συναλλαγής μεταξύ μιας ιδιωτικής μητρικής εταιρείας, η οποία μπορεί κάλλιστα να κατέχει μονοπωλιακή θέση (π.χ. διότι κατέχει αποκλειστικά δικαιώματα), και της θυγατρικής της. Το ερώτημα αυτό δεν μπορεί να απαντηθεί βάσει του κριτηρίου της «κανονικής τιμής της αγοράς», που επικαλείται ο καταγγέλλων, διότι παραγνωρίζεται το γεγονός ότι η συναλλαγή πραγματοποιείται μεταξύ δύο εταιρειών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο. Υπενθυμίζεται σχετικά ότι στην υπόθεση «Γαλλικά Ταχυδρομεία» το Δικαστήριο έκρινε ότι για να διαπιστωθεί εάν υφίσταται κρατική ενίσχυση, πρέπει να ελεγχθεί εάν η μητρική εταιρεία έλαβε από τη θυγατρική της κανονική αντιπαροχή.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι «εσωτερικές» τιμές βάσει των οποίων πραγματοποιείται η προμήθεια προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών μεταξύ εταιρειών που ανήκουν στον ίδιο όμιλο δεν παρέχουν κανένα απολύτως χρηματοοικονομικό πλεονέκτημα, εφόσον υπολογίζονται βάσει του πλήρους κόστους (δηλαδή βάσει του συνολικού κόστους επαυξημένου κατά την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων). Στην προκειμένη περίπτωση, οι πληρωμές που κατέβαλε η SFMI-Chronopost δεν κάλυπταν το πλήρες κόστος κατά τα δύο πρώτα χρόνια εκμετάλλευσης, κάλυπταν όμως το σύνολο του κόστους εξαιρουμένων των εξόδων έδρας και περιφερειακών διευθύνσεων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η κατάσταση αυτή είναι φυσιολογική, δεδομένου ότι τα έσοδα που προέρχονται από τη δραστηριότητα μιας νέας επιχείρησης που ανήκει σε όμιλο εταιρειών ενδέχεται να καλύπτουν μόνο τα μεταβλητά έξοδα κατά την περίοδο εκκίνησης. Άπαξ και η επιχείρηση σταθεροποιήσει τη θέση της στην αγορά, τα έσοδα που δημιουργεί πρέπει να υπερβαίνουν τα μεταβλητά έξοδα, ούτως ώστε να συμβάλλει στην κάλυψη των παγίων εξόδων του ομίλου. Κατά τα δύο πρώτα οικονομικά έτη (1986 και 1987) οι πληρωμές που κατέβαλλε η SFMI-Chronopost κάλυπταν όχι μόνο τα μεταβλητά έξοδα, αλλά και ορισμένα πάγια έξοδα (π.χ. ακίνητα και οχήματα). Η Γαλλία απέδειξε ότι η αμοιβή που καταβάλλει από το 1988 η SFMI-Chronopost για την παρεχόμενη προς αυτήν υποστήριξη καλύπτει όλα τα έξοδα που βάρυναν τα γαλλικά ταχυδρομεία, καθώς και μια συνεισφορά στην απόδοση των ιδίων κεφαλαίων. Κατά συνέπεια, η τεχνικοοικονομική και εμπορική υποστήριξη των γαλλικών ταχυδρομείων προς τη θυγατρική τους παρεχόταν υπό τις κανονικές συνθήκες της αγοράς και δεν αποτελούσε κρατική ενίσχυση.

Η Επιτροπή εξέτασε επίσης το ερώτημα εάν η συμπεριφορά των γαλλικών ταχυδρομείων ως μετόχου της SFMI-Chronopost δικαιολογείται εμπορικά βάσει της αρχής του επενδυτή που δραστηριοποιείται στην οικονομίας της αγοράς. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, για να διαπιστωθεί εάν μια συναλλαγή μεταξύ ενός κράτους μέλους και μιας επιχείρησης περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, πρέπει να εξεταστεί εάν η επιχείρηση θα ήταν σε θέση να αποκτήσει τα αναγκαία κεφάλαια από τις ιδιωτικές κεφαλαιαγορές. Για να διαπιστωθεί εάν τα γαλλικά ταχυδρομεία συμπεριφέρθηκαν ως επενδυτής δραστηριοποιούμενος στην οικονομία της αγοράς, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει την απόδοση για τη μητρική εταιρεία από άποψη μερισμάτων και υπεραξίας κεφαλαίου.

Δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση εάν ο δείκτης εσωτερικής απόδοσης (ΔΕΑ) της επένδυσης υπερβαίνει το κόστος του κεφαλαίου της εταιρείας (δηλαδή το ποσοστό κανονικής απόδοσης που θα απαιτούσε ένας ιδιώτης επενδυτής υπό παρόμοιες συνθήκες). Για τον υπολογισμό του ΔΕΑ, η Επιτροπή έλαβε υπόψη, αφενός, την εισφορά κεφαλαίου που πραγματοποίησαν τα γαλλικά ταχυδρομεία το 1986 και, αφετέρου, τα μερίσματα που κατέβαλε η SFMI-Chronopost κατά την περίοδο 1986-1991 και την αξία της εταιρείας το 1991. Η Επιτροπή υπολόγισε την αξία αυτή βάσει των συνήθων μεθόδων αξιολόγησης των επενδύσεων, εφαρμόζοντας έναν πολλαπλασιαστή στις καθαρές ταμειακές ροές που απέφερε η εταιρεία κατά το ανωτέρω έτος. Ο εν λόγω πολλαπλασιαστής είναι συνάρτηση του μέσου δείκτη ανάπτυξης των καθαρών ταμειακών ροών (δηλαδή 10 %,

ποσοστό που αντιστοιχεί στον δείκτη ανάπτυξης της αγοράς ταχυδρομικών υπηρεσιών ταχείας εξυπηρέτησης στη Γαλλία που προβλεπόταν στο τέλος του 1991) και του χρησιμοποιούμενου επιτοκίου αναγωγής στην παρούσα αξία (13,91 %), ο οποίος αντιστοιχεί στο κόστος των ιδίων κεφαλαίων [10]. Ο τύπος που χρησιμοποιήθηκε είναι ο ακόλουθος:

C/r-g

όπου

το C = αντιπροσωπεύει τις καθαρές ταμειακές ροές (cash-flow) κατά το 1991,

το r = το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και

το g = το δείκτη αύξησης.

Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή αποτίμησε την αξία της SFMI-Chronopost σε 564 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα στο τέλος του 1991. Η αξιοπιστία του ανωτέρω υπολογισμού ενισχύεται από το γεγονός ότι η GDEW κατέβαλε τον Ιούνιο του 1992 180,4 εκατομμύρια για την εξαγορά των διεθνών δραστηριοτήτων της SFMI-Chronopost, οι οποίες αποτελούσαν το ένα τρίτο της συνολικής δραστηριότητας (180,4 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα × 3 = 541,2 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα).

Η εξέταση της Επιτροπής καλύπτει την περίοδο 1986-1991 (δηλαδή την περίοδο πριν από τη μεταφορά της SFMI στην GDEW). Πρόκειται για την περίοδο εκκίνησης κατά την οποία, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, η SFMI-Chronopost έλαβε το μεγαλύτερο ποσό ενισχύσεων.

Η Επιτροπή υπολόγισε τον ΔΕΑ και τον συνέκρινε με το κόστος των ιδίων κεφαλαίων της SFMI-Chronopost κατά το 1986 (13,65 %) [11], έτος ίδρυσης και έναρξης των δραστηριοτήτων της εταιρείας, γεγονός που της επέτρεψε να ελέγξει κατά πόσον η αποδοτικότητα της επένδυσης στο σύνολό της ήταν επαρκής. Ο ΔΕΑ, όπως υπολογίστηκε από την Επιτροπή, υπερβαίνει κατά πολύ το κόστος του κεφαλαίου το 1986. Οι χρηματοοικονομικές συναλλαγές που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ των γαλλικών ταχυδρομείων και της θυγατρικής τους κατά την περίοδο 1986-1991 δεν περιέχουν, συνεπώς, κανένα στοιχείο ενίσχυσης. Το εν λόγω συμπέρασμα ισχύει κατά μείζονα λόγο για τα έτη μετά το 1991, κατά τη διάρκεια των οποίων τα μερίσματα ανήλθαν σε υψηλότερα επίπεδα από ό,τι προηγουμένως.

Η Επιτροπή ανέφερε ανωτέρω ότι δεν συμμερίζεται την άποψη του καταγγέλλοντος, κατά την οποία η SFMI-Chronopost πρέπει να καταβάλλει αποζημίωση για την πρόσβασή της στο δίκτυο και στα άυλα στοιχεία ενεργητικού της μητρικής εταιρείας. Ωστόσο, ακόμη και αν ληφθεί υπόψη η ενίσχυση που, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, απορρέει από την εν λόγω πρόσβαση (238 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα), εξακολουθεί να ισχύει το συμπέρασμα ότι η εμπορική σχέση μεταξύ των γαλλικών ταχυδρομείων και της θυγατρικής τους δικαιολογείται από εμπορική άποψη. Για να επιβεβαιωθεί η ορθότητα του συμπεράσματος, η Επιτροπή υπολόγισε τον συνολικό ΔΕΑ της επένδυσης που πραγματοποίησαν τα γαλλικά ταχυδρομεία στη θυγατρική τους. Κατά τον υπολογισμό αυτόν, έλαβε υπόψη, αφενός, τις εισφορές κεφαλαίου και το κόστος της παρεχόμενης από τα γαλλικά ταχυδρομεία υποστήριξης και, αφετέρου, τα καταβληθέντα μερίσματα, την αξία της θυγατρικής το 1991 και την αμοιβή που έχει καταβληθεί για την υποστήριξη. Η Επιτροπή θεώρησε το ποσό των 38 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων που αντιστοιχεί στη δωρεάν εκχώρηση της Postadex ως εισφορά εταιρικού κεφαλαίου, που πραγματοποιήθηκε το 1986, και το ποσό των 200 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων ως προμήθεια καταβληθείσα εφάπαξ για την πρόσβαση στο δίκτυο των γαλλικών ταχυδρομείων κατά την περίοδο 1986-1991 [12]. Ο υπολογισμός της Επιτροπής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη τα ποσά αυτά, ο ΔΕΑ εξακολουθεί να υπερβαίνει το κόστος του κεφαλαίου το 1986.

Όσον αφορά τη διαδικασία εκτελωνισμού, η Γαλλία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι από τις 4 Φεβρουαρίου 1987 η SFMI-Chronopost πραγματοποιεί τις πράξεις εκτελωνισμού στο δικό της διεθνές ανταλλακτήριο και ότι υπόκειται στους συνήθεις κανόνες εκτελωνισμού που εφαρμόζονται στις ιδιωτικές επιχειρήσεις (βλέπε ανωτέρω). Πριν από την ημερομηνία αυτή, οι εν λόγω πράξεις εκτελούνταν από τα γαλλικά ταχυδρομεία για λογαριασμό της SFMI-Chronopost. Συνεπώς, τα ταχυδρομικά αντικείμενα της SFMI-Chronopost υπέκειντο σε ειδικό καθεστώς μόνο κατά την περίοδο που εκτείνεται από τον Απρίλιο του 1986 (όταν η εταιρεία άρχισε να λειτουργεί) μέχρι το Φεβρουάριο του 1987. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η SFMI-Chronopost δεν αποκόμισε, στο πλαίσιο της προσωρινής εφαρμογής του ειδικού αυτού καθεστώτος, κανένα χρηματοοικονομικό πλεονέκτημα μέσω κρατικών πόρων. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν διαθέτει κανένα στοιχείο που να τεκμηριώνει ότι η SFMI-Chronopost αποκόμισε οποιοδήποτε οικονομικό πλεονέκτημα από την εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος κατά τους πρώτους μήνες της δραστηριότητάς της. Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και αν το ειδικό καθεστώς που εφαρμοζόταν στα γαλλικά ταχυδρομεία ήταν ευνοϊκότερο από το σύστημα κοινού δικαίου (κατά το ότι η διαδικασία εκτελωνισμού θα ήταν ταχύτερη), το αντίστοιχο πλεονέκτημα θα ήταν πολύ περιορισμένο, διότι το επίπεδο δραστηριότητας της SFMI-Chronopost ήταν χαμηλό την εποχή εκείνη. Το 1986 (πρώτο έτος δραστηριότητας), ο κύκλος εργασιών της SFMI-Chronopost που αντιστοιχούσε στη διεθνή της δραστηριότητα, η οποία είχε ξεκινήσει το Οκτώβριο του ίδιου έτους, ήταν περίπου 2,9 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα προ φόρων, ποσό που αντιστοιχεί στη μεταφορά 10 500 αντικειμένων. Επί του συνόλου αυτού, μόνο το 15 % αφορά φορολογήσιμα δέματα, γεγονός που σημαίνει ότι περίπου 1 600 δέματα υποβλήθηκαν στη διαδικασία εκτελωνισμού. Τα υπόλοιπα αντικείμενα ήταν μη φορολογήσιμα δέματα, τα οποία, λαμβάνοντας υπόψη τη χαμηλή τους αξία, απαλλάχθησαν από την κανονική διαδικασία εκτελωνισμού.

Όσον αφορά τα υπόλοιπα σημεία που έθιξε, η Επιτροπή κατά την κίνηση της διαδικασίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 93 παράγραφος 2, καθώς και τα υπόλοιπα επιχειρήματα που προέβαλε ο καταγγέλλων, η Επιτροπή κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα.

[10] Πηγή: Eurostat και Associés en Finance.
[11] Πηγή: Eurostat και Associés en Finance.
[12] Οι υπόλοιπες εκτιμήσεις της SFEI (δηλαδή 1,048 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα για την τεχνικοοικονομική υποστήριξη και 230 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα για την εμπορική υποστήριξη) δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη, εφόσον αποδείχθηκε ότι ήταν ανακριβείς (βλέπε ανωτέρω).

Ως προς τους όρους που δεσμεύθηκαν να τηρήσουν τα γαλλικά ταχυδρομεία κατά την έγκριση της λειτουργίας της κοινής επιχείρησης GDEW, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι δεν υφίσταται κρατική ενίσχυση υπέρ της SFMI-Chronopost. Επιπλέον, η Γαλλία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι τα γαλλικά ταχυδρομεία δεν έχουν λάβει κανένα αίτημα περί πρόσβασης στο δίκτυό τους, γεγονός που παραδέχεται και η SFEI, η οποία αναγνωρίζει ότι κανένα παρόμοιο αίτημα προς τα γαλλικά ταχυδρομεία δεν έχει υποπέσει στην αντίληψή της. Οι επιχειρήσεις που είναι μέλη της SFEI είναι ολοκληρωμένες εταιρείες, που δεν επιδιώκουν την πρόσβαση στο δίκτυο των γαλλικών ταχυδρομείων.

Όσον αφορά τις εικαζόμενες φορολογικές απαλλαγές, η Επιτροπή παρατηρεί, προκαταρκτικά, ότι η SFMI-Chronopost είναι κανονική εταιρεία, υποκείμενη στο ίδιο φορολογικό σύστημα με τους ιδιώτες ανταγωνιστές της. Η Επιτροπή εξέτασε, εν προκειμένω, εάν η SFMI-Chronopost απολαύει οποιουδήποτε δικαιώματος, άμεσου ή έμμεσου, σχετικά με το τέλος χαρτοσήμου και το φόρο επί των μισθών. Όσον αφορά το τέλος χαρτοσήμου, η Γαλλία πληροφόρησε την Επιτροπή ότι τα ταχυδρομικά αντικείμενα της SFMI-Chronopost υπόκεινται στο εν λόγω τέλος, είτε μεταφέρονται από τα γαλλικά ταχυδρομεία είτε όχι. Συνεπώς, η SFMI-Chronopost δεν τυγχάνει, από την άποψη αυτή, ευνοϊκής μεταχείρισης ούτε αποκομίζει κανένα χρηματοοικονομικό πλεονέκτημα σε σχέση με τους ανταγωνιστές της.

Όσον αφορά το φόρο επί των μισθών, ο ισχυρισμός του καταγγέλλοντος ότι τα γαλλικά ταχυδρομεία απαλλάσσονταν από τον εν λόγω φόρο μέχρι τον Οκτώβριο του 1994 είναι αβάσιμος. Πριν από την ημερομηνία αυτή, τα γαλλικά ταχυδρομεία υπέκειντο σε μειωμένο συντελεστή, ύψους 4,25 %. Οι φορολογικές επιβαρύνσεις των γαλλικών ταχυδρομείων κυμάνθηκαν μεταξύ 1,049 δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων το 1986 και 1,136 δισεκατομμυρίων γαλλικών φράγκων το 1990. Ο συντελεστής κοινού δικαίου ύψους 9,25 % ισχύει από τον Οκτώβριο του 1994. Ωστόσο, η φορολογική μεταχείριση των γαλλικών ταχυδρομείων στον τομέα της διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων (που περιλαμβάνει τις ταχυδρομικές υπηρεσίες ταχείας διεκπεραίωσης) ήταν ανέκαθεν λιγότερο ευνοϊκή, από την άποψη αυτή, από το κοινό φορολογικό σύστημα. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 σημείο Α παράγραφος 1 στοιχείο α) της έκτης οδηγίας ΦΠΑ, οι δραστηριότητες των γαλλικών ταχυδρομείων απαλλάσσονται από τον ΦΠΑ. Τα γαλλικά ταχυδρομεία καταβάλλουν τον ΦΠΑ επί των αγορών που πραγματοποιούν, αλλά δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης του καταβληθέντος φόρου ή επιστροφής του. Από την άλλη πλευρά, σε αντίθεση με τις συνήθεις εταιρείες που υπόκεινται σε ΦΠΑ, τα γαλλικά ταχυδρομεία υπόκεινται σε φόρο επί των μισθών, ο οποίος αντικαθιστά τον ΦΠΑ. Κατά συνέπεια, η φορολογική επιβάρυνση των γαλλικών ταχυδρομείων είναι μεγαλύτερη από εκείνη των συνήθων εταιρειών, είτε ο φόρος επί των μισθών που τους επιβάλλεται είναι μειωμένος είτε όχι.

Η Γαλλία απέδειξε ότι το 1993 (δηλαδή πριν από την καθιέρωση του κανονικού φορολογικού συντελεστή), τα γαλλικά ταχυδρομεία ήταν σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τις εταιρείες που υπόκεινται στο κοινό φορολογικό σύστημα. Τα γαλλικά ταχυδρομεία κατέβαλαν φόρο επί των μισθών ύψους 78 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων και μη ανακτήσιμο ΦΠΑ ύψους 274 εκατομμυρίων γαλλικών φράγκων. Ο κύκλος εργασιών των γαλλικών ταχυδρομείων στον τομέα των δεμάτων ήταν 5,465 δισεκατομμύρια γαλλικά φράγκα το 1993. Το 16,6 % των πελατών τους υπέκειντο σε ΦΠΑ, σε αντίθεση με το υπόλοιπο 83,4 %. Όπως προκύπτει από τον υπολογισμό των γαλλικών αρχών, τα γαλλικά ταχυδρομεία τύγχαναν ενός θεωρητικού πλεονεκτήματος όσον αφορά τους πελάτες που δεν υπόκεινται σε ΦΠΑ (το πλεονέκτημα είναι θεωρητικό διότι πρόκειται για ένα τμήμα της αγοράς δεμάτων στο οποίο δεν εκμεταλλεύονται οι ανταγωνιστές τους). Από την άλλη πλευρά, το μειονέκτημα που υφίστανται τα γαλλικά ταχυδρομεία όσον αφορά τους υποκείμενους στο ΦΠΑ πελάτες τους ανερχόταν σε 278 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα. Το συνολικό καθαρό μειονέκτημα που απορρέει από τη μη επιβολή του ΦΠΑ και την καταβολή του φόρου επί των μισθών ανέρχεται το λιγότερο σε 174,6 εκατομμύρια γαλλικά φράγκα. Το έτος 1993 είναι χαρακτηριστικό από την άποψη του όγκου της δραστηριότητας και των δαπανών των γαλλικών ταχυδρομείων, ενώ τα συμπεράσματα που εξάγονται από το έτος αυτό ισχύουν και για τα πριν από το 1994 έτη. Συνεπώς, τα γαλλικά ταχυδρομεία δεν τύγχαναν κανενός ιδιαίτερου πλεονεκτήματος που θα μπορούσε να μεταφερθεί στην SFMI-Chronopost.

Όσον αφορά το θέμα της προθεσμίας πληρωμής, η Επιτροπή έχει ικανοποιηθεί από τις πληροφορίες που παρέσχε η Γαλλία, από τις οποίες προκύπτει σαφώς η απουσία οποιουδήποτε πλεονεκτήματος υπέρ της SFMI-Chronopost.

Ως προς τη χρησιμοποίηση των οχημάτων των γαλλικών ταχυδρομείων ως διαφημιστικών μέσων, η Επιτροπή θεωρεί ότι αποτελεί ένα από τα στοιχεία της εμπορικής υποστήριξης που παρέχουν τα γαλλικά ταχυδρομεία στην SFMI-Chronopost. Οι θέσεις που διατυπώνονται ανωτέρω σχετικά με την εμπορική υποστήριξη ισχύουν και για το εν λόγω θέμα.

Όσον αφορά τη διαφήμιση στην Radio France, η Επιτροπή δεν διαθέτει καμία απόδειξη ότι η τιμή που κατέβαλε η SFMI-Chronopost για τη διαφήμιση του Skypack είναι χαμηλότερη από την επικρατούσα στην αγορά. Από τις πληροφορίες που παρέσχε η Γαλλία προκύπτει ότι η SFMI-Chronopost δεν επωφελήθηκε από διακριτική μεταχείριση.

Σχετικά με τα κέντρα διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων, η Γαλλία δήλωσε ότι η SFMI-Chronopost δεν χρησιμοποιεί τις εν λόγω εγκαταστάσεις για τη διαμετακόμιση των αντικειμένων της. Κατά συνέπεια, η SFMI-Chronopost δεν αποκομίζει κανένα πλεονέκτημα από την επένδυση αυτή.

Όσον αφορά τη σύσταση που περιέχεται στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τις ανταγωνιστικές δραστηριότητες των γαλλικών ταχυδρομείων, η Επιτροπή είναι ικανοποιημένη από τη γενική μέθοδο και από τις αρχές στις οποίες βασίζεται το σύστημα αναλυτικής λογιστικής των γαλλικών ταχυδρομείων. Η ορθή εφαρμογή τους μπορεί να αποτελέσει εγγύηση της διαφάνειας και να επιτρέψει τον έλεγχο σχετικά με την ύπαρξη διασταυρούμενων επιδοτήσεων μεταξύ των διαφόρων δραστηριοτήτων των γαλλικών ταχυδρομείων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η τεχνικοοικονομική και εμπορική υποστήριξη που παρέχουν τα γαλλικά ταχυδρομεία στην θυγατρική τους SFMI-Chronopost, οι υπόλοιπες οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των δύο αυτών εταιρειών, η σχέση μεταξύ της SFMI-Chronopost και της Radio France, το τελωνειακό καθεστώς που εφαρμόζεται στα γαλλικά ταχυδρομεία και στην SFMI-Chronopost, το σύστημα φορολογίας των μισθών και τέλους χαρτοσήμου που εφαρμόζεται στα γαλλικά ταχυδρομεία και η επένδυσή τους ύψους [. . .] (*) σε κέντρα διεκπεραίωσης ταχυδρομικών αντικειμένων δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της SFMI-Chronopost.

(*) Επιχειρηματικό απόρρητο.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στη Γαλλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 1 Οκτωβρίου 1997.

Για την Επιτροπή
Marcelino OREJA
Μέλος της Επιτροπής